

Concept of financial firmness of bank and ways of her providing

Marina Shiyka

Scientific leader of d.e.s. professor
of department of economy Kyvatkovska Lubov Abramivna
Kafedra economy, Kremenchug National University
Michael Ostrogradskiy, UKRAINE,
Kremenchuk, str. Pershotravneva, 20
E-mail: shiika.marina@yandex.ru

Possibility of banks to carry out the activity, their place and role in the processes of economic transformations and development of economy of Ukraine largely depends on the state their financial firmness. Therefore the special actuality is acquired by researches on questions determination of concept of financial firmness of banks and basic methods of her achievement. Importance of this theme consists in the study of the banking system through the prism of estimation of the financial state of bank, analysing his activity. Now reliability and financial firmness are basic factors that influence on consciousness of client at a choice the bank. In economic literature there is not the only going near determination of concept of financial firmness of commercial bank. Quite often he is equated with such economic concepts, as reliability, solvency, liquidity. In the article the different going of home and foreign scientists is considered near determination of concept of financial firmness of bank and on the basis of these statements the summarizing concept of financial firmness is given. On the modern stage the methodological going near determination of estimation of financial firmness of the banking system are worked not enough out and require determination of factors, that on her influence that is why basic external and internal factors that influence on financial firmness of commercial bank are investigational in the article, the ways of her achievement are offered. Drawn conclusion, that providing of financial firmness of activity of commercial banks is basis of stability of the banking system on the whole, by the mortgage of success of economic transformations and macroeconomic development.

Поняття фінансової стійкості банку та шляхи її забезпечення

Марина Шийка

Науковий керівник к.е.н. доцент кафедри економіки
Квятковська Любов Абрамівна
Кафедра економіки, Кременчуцький національний
університет імені Михайла Остроградського, УКРАЇНА,
м. Кременчук, вул. Першотравнева, 20
E-mail: shiika.marina@yandex.ru

Важливість даної теми полягає у вивченні банківської системи через призму оцінки фінансового стану банку, аналізуючи його діяльність. Тепер надійність і фінансова стійкість - основні фактори, які впливають на свідомість клієнта при виборі банку. У статті розглянуто різні підходи до визначення поняття фінансової стійкості банку. Досліджено основні зовнішні та внутрішні фактори, які впливають на фінансову стійкість комерційного банку, запропоновано шляхи її досягнення.

Ключові слова – фінансова стійкість, платоспроможність, ліквідність, прибутковість, конкурентоспроможність.

I. Вступ

Фінансова стійкість - принципове поняття, яке сьогодні постійно впливає при обговоренні тих чи інших аспектів функціонування банків і фінансової системи країни в цілому. Дослідженням проблеми фінансової стійкості комерційного банку займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як Акофф Р., В.М. Кочетков, Ю.С. Масленченков, Рид Э, Роуз Питер С, Є.В. Склеповий, Н. Шелудько, С. Халява та багато інших. Однак попри очевидну актуальність і практичну потребу у здійсненні аналізу фінансової стійкості вітчизняних банків, досвід такого аналізу залишається досить скромним, а наукові підходи з цієї тематики в Україні практично відсутні

II. Виклад основного матеріалу

В економічній літературі немає єдиного підходу до визначення поняття фінансової стійкості комерційного банку. Нерідко його ототожнюють з такими економічними поняттями, як надійність, платоспроможність, ліквідність. Це дуже важливі складові, але врахування тільки їх під час визначення фінансової стійкості банку є недостатнім.

Інші фахівці стверджують, що стійкість банку залежить від збалансованості його активів і пасивів, якості кредитно-інвестиційного портфеля і кількості клієнтів. Цей підхід викликає певні зауваження: по-перше, в ньому не враховуються такі важливі складові, як прибутковість, платоспроможність та ліквідність банку; по-друге, твердження, що фінансова стійкість банку залежить від кількості клієнтів, є недостатнім для пояснення цієї взаємозалежності.

В.П. Пантелеєв і С.П. Халява визначають фінансову стійкість як своєрідне перевищення доходів над витратами. Твердження, що фінансова стійкість банку визначається рівнем його прибутку і сумою сплачуваних дивідендів, видаються дуже спірними. Безумов-

но, рівень прибутку є важливим узагальнюючим показником банківської діяльності, але для визначення фінансової стійкості потрібно знати за рахунок яких джерел його отримано і як він був розподілений. Ознакою фінансової стійкості насамперед є стабільність джерел доходу банку. Рівень дивідендів, що сплачуються, також не може бути показником високоєфективної діяльності банку, незважаючи на його привабливість для акціонерів.[3]

Ю. С. Масленченков ставить фінансову стійкість у залежність від відповідності діяльності банку нормативним узагальнюючим показникам, які синтезують характеристики економічних складових стійкості: обсяг і структура власних коштів, рівень доходів прибутку, достатність капіталу, мультиплікативна ефективність власного капіталу, норма прибутку на власний капітал, ліквідність, створення доданої вартості банком.[2].

Н. Шелудько, пропонує таке визначення фінансової стійкості: «Це динамічна інтегральна характеристика спроможності банку як системи трансформування ресурсів та ризиків повноцінно виконувати свої функції, витримуючи вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища». Проте, у цьому твердженні дається дуже вузька трактовка комерційного банку як системи. Крім цього, незрозумілим є ставлення до показників платоспроможності та ліквідності і важливості їх для визначення фінансової стійкості.[4]

Узагальнюючи вищенаведене фінансова стійкість комерційного банку – це спроможність банку, як системи трансформування банківських ресурсів (фінансових ресурсів, активів, обладнання та інформаційних технологій) з максимальною ефективністю і мінімальним ризиком виконувати свої функції у ринковому середовищі попри вплив зовнішніх та внутрішніх факторів.

До зовнішніх факторів, які впливають на фінансову стабільність як окремого банку, так і банківської системи в цілому, відносять:

- стійкість національної валюти;
- упорядкованість державних фінансів, поєднана з відсутнім або невеликим бюджетним дефіцитом;
- низький рівень інфляції;
- довіра громадян до кредитно-фінансової системи країни;
- обсяги відпливу капіталу за кордон;
- сприятливий інвестиційний клімат за наявності джерел для довгострокового кредитування.

До внутрішніх факторів, які впливають на стабільність банку, належать якість менеджменту, пов'язана з грамотним розподілом праці, правильною кредитною та дисконтною політикою банку, стратегією банку, ефективним банківським маркетингом, дотриманням існуючих економічних нормативів, установлених НБУ, та чинного законодавства, професійними якостями керівництва банку тощо.[5]

Підтримання банком фінансової стійкості дає змогу зберегти конкурентоспроможність на кредитному

ринку. Проте це дуже складне завдання. Серед заходів, спрямованих на підвищення фінансової стійкості банків слід виділити:

- розробка стратегічної програми розвитку банків, яка б забезпечувала перехід до нових принципів надання банківських операцій і послуг;
- удосконалення системи депозитного страхування, що дозволить, з одного боку, запобігти кризі банківської системи внаслідок втрати банками ліквідності та одночасного вилучення грошей із депозитних рахунків, а з іншого захистити вкладників у випадку банкрутства банків;
- стимулювання банків щодо оптимізації організаційної структури, постійне удосконалення функцій менеджменту;
- підвищення оперативності і якості аналізу і оцінки фінансової стійкості банківських установ, що дозволить керуючим органам ефективно інспектувати банківську діяльність;
- обґрунтування правового захисту усіх видів діяльності банків;
- розширення практики оцінки ризиків на консолідованій основі і на цій же основі розвитку нагляду, складу інструментів і ризиків, за якими банки повинні формувати резерви за можливими витратами;
- підтримка технологічної незалежності і конкурентоспроможності, формування високого технічного й технологічного потенціалу.

Висновок

Забезпечення фінансової стійкості діяльності комерційних банків є основою стабільності банківської системи в цілому, запорукою успіху економічних перетворень і макроекономічного розвитку.

Література

- [1] Кочетков В.М. Організація управління фінансовою стійкістю банку в ринкових умовах: Монографія / В.М. Кочетков; Європ. ун-т. – К.: вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 298 с.
- [2] Масленченков Ю.С., Экономика банка. Разработка по управлению финансовой деятельностью банка. 2-е издание / Масленченков Ю.С., Дубанков А.П. - "БДЦ-пресс", 2003 г
- [3] Пантелеев В. Фінансова стійкість комерційного банку : проблеми регулювання. // Банківська справа / Пантелеев В., Халява С., № 1, 1996, с.32.
- [4] Шелудько Н. Управління фінансовою стійкістю комерційних банків: Монографія/Н. Шелудько; ін-т економіки Національна академія наук Укр. – К.:ін-т економіки НАН України, 2009. – 228 с.
- [5] Шіллер Р.І. Фінансова стійкість комерційного банку та шляхи її зміцнення./ Р.І.Шіллер – К.: Наук. думка, 2008. – 159 с.